

NIEUWE GAZET VAN GENT

Abonnementsprijzen: Per maand: 1.50. — Per 3 maand: 4.25. —
 Weekabonnementen voor Groot-Gent, ten huize besteld: 0.35 —
 Aankondigingen per regel: 0.50 — Doodsbericht: 5. — — Kleine
 aankondigingen, per 5 regels, minimum: 0.50

VERSCHIJNT DAGELIJKS

Beheer en Redactie: Baudeloostraat, 19, Gent

Verantwoordelijk voor het redaktioneel gedeelte: Fr. Primo.
 — Verantwoordelijk voor den aankondigingsdienst: "Agentschap
 Record". — Gedrukt op de pers der Drukkerij: "MARCUS",
 bestuurder: Ach. DE SEYN.

Leest onze laatste berichten op de derde bladzijde

De personen die zich voor hunne abonnementsinschrijving tot het bureel wenden, BAUDELOO-STRAAT, 19, hetzij schriftelijk, hetzij persoonlijk, zullen het blad DES AVONDS, bij het verschijnen, AAN HUIS BESTELD krijgen.

Algemeen Overzicht

In Nederland wordt op dit oogenblik een niet onbelangrijke campagne op touw gezet voor het bekomen van algemeen kiesrecht voor mannen en vrouwen. De politieke fractie die zich, vooral voor wat betreft het verwerven van het vrouwenkiesrecht, het sterkst in de weer stelt, is de vereeniging der Vrijzinnige-demokraten. Dagelijks grijpen, op tientallen van plaatsen over geheel Holland, vergaderingen plaats, ten einde te getuigen van de belangrijkheid van de zaak, waarvan de behandeling in het Nederlandsche Parlement sinds een paar dagen een aanvang heeft genomen en tevens om te doen uitschijnen de groote pogingen die door de Vrijzinnige democraten in het werk worden gesteld om belangstelling te wekken voor de staatkundige beweging in Nederland.

In Nederland dagteekent de strijd om algemeen kiesrecht van langen tijd geleden; men staat er nu aan den vooravond van het verkrijgen van algemeen mannenkiesrecht.

Hoewel de aktie tot het bekomen van het algemeen kiesrecht niet onbelangrijk is, toch schijnt niet alle gevaar geweken te zijn. Op dit oogenblik is in de Hollandsche Kamer het belangrijke punt van de financiële gelijkstelling van openbaar en bijzonder onderwijs aan de dagorde gekomen en nu blijkt dat juist de fractie der Vrije Liberalen, die zich altijd tegen algemeen kiesrecht heeft gekant, ook thans tegen de bevrediging op gebied van onderwijs is.

Toch blijkt dat de toestand voor wat betreft de verovering van het mannenkiesrecht ongetwijfeld gunstig staat. Men hoopt er eveneens op de invoering van de rechtvaardige en billijke evenredige vertegenwoordiging.

Zichter voor wat aangaat het bekomen van het vrouwenkiesrecht schijnt de zaak niet zoo schitterend te staan.

Naar de berichten luiden zouden de voorstellen van de regering getuigen van een vrijzinnige opvatting en van degelijk staatkundig beleid, doch op het punt vrouwenkiesrecht, schijnt er een zwak punt in te steken, nl. dat, worden ze aangenomen, de vrouwen passief kiesrecht zullen bekomen.

Hoewel nu de Vrijzinnige-demokraten in het passief vrouwenkiesrecht niet het middel zien om veel vrouwen parlementslid te zien gekozen worden, toch zouden ze zich in dezen eersten stap verheugen omdat hij van een groote morele betekenis zou zijn en de verovering van het aktieve kiesrecht bevorderen zou.

Het spreekt van zelf dat ook aangaande de zaak van het vrouwenkiesrecht allerhande voorstellen het licht zien: er zijn er die het aktieve kiesrecht der vrouwen voor immer uitgesloten zien, anderen die rekening houden van kenteken van zekeren maatschappijken welstand, weer anderen die het kiesrecht alleen aan de gehuwde vrouwen willen zien toekennen. Tegen al deze separaat-voorstellen tekent de Vereeniging der Vrijzinnige-demokraten ten strengste verzet aan, omdat zij er in voorziet het ontstaan van niet-democratische handelingen. Zij stipt ook aan dat niet alleen in de rangen der Vrije Liberalen en der Liberale Unie tegenstanders van algemeene vrouwenkiesrecht te vinden zijn, ook Mr Troelstra en de Sociaal-demokraten schijnen er reeds afstand van te doen, hoe onwaarschijnlijk dat aan sommigen moge voorkomen.

Het heeft er dus allen schijn van dat juist diegenen die zeggen vurige voorstanders van het vrouwenkiesrecht te zijn, thans de ergste tegenstanders zijn geworden, nu het te krijgen is. Daarom wordt de toekomst met eenige bezorgdheid te gemoet gezien.

De propaganda voor het vrouwenkiesrecht wordt door den oorlogstoestand in de hand gewerkt en zal er baat bij hebben, zoo zeggen de Vrijzinnige-Demokraten. Ze voeren aan dat het in het belang van de geheele maatschappij zal zijn, als straks de vrouw kan medewerken aan den opbouw van hetgeen vernield is; dit beweren zij ook voor Nederland te laten gelden. Bovendien steunen zij zich op den eisch van rechtvaardigheid. Wordt met de thans in voorbereiding zijnde grondwetsherziening in Nederland het algemeen vrouwenkiesrecht niet ingevoerd, dan troosten zij zich in de overtuiging dat de strooming in het buitenland zoo groot zal worden dat zij niet zal te stuiten zijn en ook over Nederland heen zal bruisen.

Fortescue die met Julian Corbett — beiden geschiedschrijvers, — opdracht hebben gekregen om de Engelsche officiële geschiedenis van den oorlog te schrijven, heeft dezer dagen op een lezing, door hem te Londen gehouden de groote moeilijkheden opgesomd, aan de vervulling zijner taak verbonden.

Hij verklaarde dat men van wat er gebeurt op dit oogenblik slechts den buitenkant te zien krijgt; bovendien, zei hij, weet men niet, hoe alles zal ophopen; men is niet ingewijd in wat er omgaat in de wereld der diplomaten; men verneemt niets van de werkzaamheden van het kabinet, van de geheime akties, enz. De voordrachtgever toonde aan van hoe veel nut het, bij de vervulling van zijn zware taak zou zijn, kon hij particuliere brieven over den oorlog ter lezing krijgen.

Het Russische ministerie van buitenlandsche zaken heeft aan de diplomatieke vertegenwoordigers in het buitenland opgedragen, aan de regeringen bij dewelke zij als vertegenwoordiger gehecht zijn, mede te deelen, dat de in 1913 en 1914 in de Yzsee door de expeditie van kapitein Wilkitsky ontdekte landstreken die, onder den algemeenen naam van Keizer Nikolaas II land bekend zijn, bij het Russische rijk ingelijfd zijn.

Een oud-katholiek die in het Belgisch leger dient, schrijft uit Calais over den toestand in het leger op godsdienstig gebied.

Hij verklaart dat er weinig verschil aan te stippen is tusschen nu en in vredetijd, d.w.z. volgens hem, dat het godsdienstig gevoel nog gedaald is. Uit een kamp waarvan hij heeft deelgemaakt en waar ongeveer 2000 à 2500 man ondergebracht waren, gingen er nauwelijks 200 à 300 naar de twee diensten die des Zondags plaats grepen, hoewel volgens zijn berichten de Roomsche-katholieke propaganda er fel was en de almoezenier zijn best deed om bij middel van lektuur, lessen in Fransch en Engelsch den soldaten aangenaam te zijn.

In de steden, zoo schrijft hij, is het godsdienstig gevoel nog slechter; hij kent een kantonement van 600 man, waarvan nauwelijks nog 10 ter kerk gaan.

Hoewel, volgens schrijver aanbaalt, de Roomsche Katholieke overheersing veel van hare macht schijnt verloren te hebben in België — althans onder de bevolking — toch is de macht der priesters nog sterk in de hoogere kringen en in het leger.

Om een goed plaatsje te bekomen is de voorkeur aan dengene die door den almoezenier aanbevolen is, zoo schrijft deze katholieke Belg.

Hij spreekt tevens over den protestantschen godsdienst die, zoo het schijnt, nog al aanhangers telt, en de protestantsche godsdienstoefeningen mogen zich — is het uit louter nieuwsgierigheid, vraagt hij zich af — in een steeds toenemende belangstelling verheugen.

De London Evening News bekend in een hoofd-artikel te zijn bekeerd tot vrouwenkiesrecht. Het blad schrijft: "Indien in de handen, die zoo dapper en zoo teeder voor ons hebben gewerkt, het nieuwe wapen van politieke macht zal zijn gelegd, kunnen wij overtuigd zijn, dat het wijs en goed zal worden gebruikt."

Voor eenige maanden heeft eene afvaardiging van Skandinavische socialisten Duitschland en het bezette gebied van België, op uitnodiging van de Deutsche socialisten bezocht. Zij zijn daarvoor zeer heilig aangevallen geworden door de Franse pers en door den leider der Belgische socialisten Vandervelde.

De Deensche sociaal-demokraat Dr Staumung heeft nu aan minister Vandervelde een brief gericht, waarin hij de zaken duidelijk uiteenzet.

De brief zegt onder meer: "Wij Skandinavische sociaal-demokraten hebben steeds getracht de verschillende partijen te verzoenen. Toen wij onzen bemiddelingsarbeid ook in Engeland en Frankrijk wilden voortzetten hebben de regeringen dezer beide landen ons de noodige passen geweigerd. Wij wilden ons voornamelijk op de hoogte stellen van de toestanden. De uitnodiging om naar België te reizen ging uit van de Deutsche sociaal-demokratische partij."

"Indien andere dan de Deutsche socialisten aan de Skandinavische partijgenooten eene dergelijke uitnodiging zonden, zou daar eveneens gevolg worden aan gegeven. Wij wilden, vervolgt Dr. Staumung, ons een denkbeeld vormen van de uitwerking van den oorlog, maar wij hadden geenszins het inzicht de eene partij te beschermen ten koste van de andere."

Toen verleden jaar eene Zweedsche afvaardiging een bezoek bracht aan het Fransche front en ook Duitsch gebied betrad dat door de Franschen wordt bezet, is er vanwege de Deutsche socialisten volstrekt geen uiting geweest van verontwaardiging, hetgeen zeer in tegenstelling is met het gedrag der Fransche en Belgische socialisten in Frankrijk, die over de reis der Skandinavische partijgenooten naar België niets dan modder en vuil hebben weten te verspreiden."

De Oorlog

De toestand

Nog steeds duren de gevechten aan de Somme voort zonder evenwel eene beslissing te brengen. Het Deutsche bericht meldt het afweren van verscheidene Fransche en Engelsche aanvallen tusschen Lesars en Eaucourt l'Abbaye en tusschen Sailly en Rancourt. Ook spreekt het van talrijke luchtgevechten waarbij 12 vliegtuigen der verbondenen neergeschoten zijn.

In het Oosten zijn de Russen op enkele plaatsen tot tegenaanvallen overgegaan om de Duitschers de voor eenige dagen veroverde stellingen te ontrukken. Aan de Narajowka hebben Duitschers nog enkele voordeelen behaald.

In Macedonie schijnen de verbondene troepen ook in het centrum op den rechtervleugel heftiger te werk te gaan. Naar het Bulgaarsche bericht meldt hebben zij er de stad Sere en omgeving beschoten. Aan het front naar de Servische grens gaan de gevechten steeds voort en worden met den dag hardnekkiger vooral vanwege de Serviers.

Het belangrijkste nieuws komt uit de Dobrudscha waar de legers van Mackensen: Duitschers, Bulgaren en Turken de hoofdstellingen der Russen en Roemenen aan de lijn Rasovo-Tucla hebben aangegrepen en er zijn binnengedrongen ten zuidwesten van Rasova-Agezlar-Tucla.

Zij hebben de stad Tucla bezet.

Het aangegeven aantal gevangenen en de buit schijnen aan te toonen dat er hier kwestie is geweest van belangrijke gevechten.

Het verschijnen van het Russisch bericht daaromtrent zal leeren in hoeverre de Russen en Bulgaren de successen van Mackensen toegeven.

In 't land van Artevelde

Dit maal is er geen spraak meer over aanhechting of inlijving maar wel over gemeenschap of verbinding.

De klok heeft gescheld, of zooals de Gentenaars gemeenlijk spreken — gebeld — op Akkergem's toren.

't Is maar dat de klok van Akkergem heel wat meer bescheiden hoeft te zijn dan klokke Roeland, waarop in weidsche rijmen geschreven staat:

"Als ik luide is 't brand

En als ik kleppe is 't storm in Vlaenderland."

Ware Akkergem, evenals Ledeberg, Gendbrugge en St-Amandsberg, nog eene zelfstandige gemeente, en kon er dus nog sprake wezen van inlijving, dan zou men, mogelijks, wel zeggen "het heeft geklept op Akkergem's toren". Maar Akkergem is "ambtelijk", niets anders dan eene wijk van 't groote Gent en dus mag hare klok ten hoogste nog scheillen — of ballen.

Misschien wel dat menig weemoedig bezoeker van Akkergem, binnensmonds, dichter Ledeganck's verzen over Brugge begint te lispelen:

Wie ooit een doode maged zag

Den laatsten droeven stervensdag,

Eer nog de vinger der vernieling

De lijnen heeft gekrenkt van schoonheid en bezieling,

Die ondervond hoe lief hoe hemelachtig schoon

't Genot der eeuwige rust op 't wezen ligt ten toon

En ware 't niet 't gelaat met lijkwade overtogen

En ware 't niet het lijf verstijfd en onbewogen,

Hij twijfelde uren lang zoo lief en droefig tevens,

Is 't aanzien van den dood nog in den vorm des levens...

De inwoners der nog onafhankelijke voorgeborchten kunnen daar, volgens de methode van Froebel en Pestalozzi, 't is te zeggen op aanschouwelijke wijze, zien en hooren wat lot hun kan beschoren zijn als een meisje — of liever eene voorstad — zich eens en voor goed, aan Grooter Gent heeft overgeleverd.

Wat schelde dat klokje van Akkergem daar toch wederom? Wel, wat het sedert meer dan twintig jaar, uitbelt — vox clamantis in deserto! — het thema, tot eene oude zaag vergroeid: "Grooter Gent, ik ben het voorgeborchte of de stadswijk welke 't dichtst bij de kom der stad gelegen is, en nogthans heb ik met die kom de moeilijkste en dus ook de schaarsste verbinding. Ik bezit nogthans mooie lanen, een park, de lieflijke bochten der Leye, en toch wilt gij, Grooter Gent, met mij niet nauwer, niet inniger aansluiten! Waarom?"

Die vraag had reeds menig inwoner van Akkergem zich gesteld. Maar hare oplossing scheen al zoo moeilijk als het losmaken van den Gordiaanschen knoop!

Enmaal toch scheen het voor Akkergem te "dagen in het Oosten", 't Was vóór den oorlog... Er was leven en opstanding gekomen in de gemeederen der verwaarloosde wijk: Een discipel van Cujas die er zijn "vrij huis en vrije erve" verkregen had en tevens zijn buitengoed langs de boorden der kronkelige Leie had laten verrijzen, had zich aan de spits der beweging gesteld, en daar de volgelinge van Mama Themis beter dan zijne wijkgenoten de kronkelende paden der proceduur wist liggen, kwam het tot een tastbaren uitslag: de tram zou — eindelijk — Akkergem met den kouter verbinden. De oude Akkergemmers — in 't wachttuk vergrijsd — konden hunne ooren en oogen niet gelooven!

Maar toen gebeurde 't vreeslijkste, 't onverwachtste van al wat de Akkergemmers ooit hadden beleefd: de oorlog brak uit, en 't eerste gevolg was dat het ontwerp van verbinding met de kom der stad gestoken werd in 't dak van Akkergem's toren! O we!

Maar neen! Er schijnt iets veranderd te wezen, in 't wezen van Akkergem. Geheimzinnige, goedige, zorgvuldige geesten schijnen te waken opdat het met den "ring der Nibelungen" van Akkergem eens en vooral Amen en uit zou zijn. En nu, zelfs voor het einde van den oorlog, krijgt Akkergem reeds van de vroede stadsvaders van Gent een kostbaar onderpand, waarvan het, naderhand, overladen zal worden met stadsvaderlijke gunsten.

Ware het stoffelijk niet onmogelijk, de tram kwam er zonder uitstel, maar men doet thans al en meer dan men mag of kan, en meer dan Akkergem zelf vroeg en verwachtte, er komt eene voorloopige brug over de Leie, in de richting van 't Patijntje.

Wort Akkergem niet rechtstreeks verbonden met de kom van Gent, Gent wordt toch onrechtstreeks verbonden met het Patijntje en... de bouwgronden die daaromtrent liggen; en Akkergem zal er, 't kan niet anders, voordeel uit halen met te dienen als trait d'union.

Maar die beteuterd staan te kijken zijn de oude Akkergemmers die het hebben beleefd en doorleefd hoe de, duizenden die deze wijk bewoonden tientallen van jaren, lang, van alle innige eenigheid met Grooter Gent verstoken bleven, terwijl er voor de vijf en zes huisgezinnen van Overleye zonder verder talmen, eene voorloopige brug moet gelegd worden.

Bijgevoegde zielen verhalen hoe er in 't donker, langs de kronkelige oevers der Leye, geheimzinnige geesten in duistere bewoordingen lispelen over gelukkige grondeigenaars, van de goden bemind, die meenen dat die brug er niet noodwendig zou wezen voor de gemeenschap maar dat de gemeenschap er wel zal noodzakelijk worden voor de brug. (Thomas.)

Ambtelijke Berichten

De ambtelijke Deutsche en Bulgaarsche berichten van 21 Oktober verschenen in ons n^o van gisteren.

OOSTENRIJK-HONGAARSCH BERICHTEN

Weenen, 20 Oktober.

Russisch gevechtsterrein

Legergroep van prins Leopold van Beleren: Aan de Narajofka hebben Deutsche troepen den vijand bij de bestorming eener hoogte meer dan 2050 gevangenen en 11 machiegeweren afgenomen.

Aan de boven-Stochod zijn verscheidene vijandelijke aanvallen mislukt.

Italiaansch gevechtsterrein

In het gebied van den Pasubio duurt de strijd voort. Na een lange, hevige beschieting hebben de Italianen gistermiddag om 4 uur onze stellingen ten Noorden van den top andermaal aangevallen. Weer kwam het tot verwoede gevechten van man tegen man. Onder leiding van kolonel Ellisen hebben het 1°, 3° en 4° regiment Tirolsche keizerlijke jagers alle aanvallen opnieuw bloedig afgeslagen en al hun stellingen behouden. Meer dan 100 Italianen zijn gevangen genomen.

Gesteund door sterk geschutvuur heeft een bataljon Alpini op het Fleimsdalfont een aanval gedaan op de Porcella di Savole en den kleinen Cauriol. De aanval is door ons machinegeweervuur gebroken.

Balkan gevechtsterrein

In Albanië niets nieuws.

Roemeensch gevechtsterrein

Legergr. van den ruitertijgen. aartsh. Karel: Aan de Roemeensche grens duurt de strijd voort. Ten Zuiden van Dorna Watra is de berg Rusului op den vijand veroverd.

FRANSCH BERICHT

Parijs, 20 Okt. — Aan het Somme-front het gewone geschutvuur, dat bijzonder levendig was in de vakken van Sailly-Saillisel en Berny-en-Santerre.

Elders tussenpoozend geschutvuur.

ENGELSCH BERICHT

Londen, 20 Okt. — Gisteren avond heeft de vijand de Stuff- en de Schwabenredoute fel beschoten.

Vannacht hebben wij tegen de schansen des vijands bij Loos twee kleine ondernemingen uitgevoerd.

RUSSISCH BERICHT

Petrograd, 20 Okt. — Ten Noorden van Kisielin wordt verwoed gevochten.

Ten Noorden van Koeropatniki heeft de vijand bitterde doch vruchteloze aanvallen gedaan. Na spervuur heeft de vijand sterke strijdkrachten tegen een vak onzer stelling ten Zuiden van Swistelnik laten stormen. De strijd duurt ter plaatse voort.

Ten Zuiden van Dorna Watra heeft de vijand onze troepen aangevallen. Ten Noorden van den berg Ramoentkloos (?) hebben onze troepen den vijand van een reeks hoogten verdreven, 4 machiegeweren werden vermeersterd en gevangenen gemaakt.

ITALIAANSCH BERICHT

Rome, 20 Okt. — In het Concei-dal en het Ledro-dal hebben vijandelijke groepen vannacht onze voorste lijnen ten Noordoosten van Lenzume aangevallen doch zijn aanstands teruggeslagen.

Op den Pasubio is gisteren de hardnekkige en bloedige strijd om het bezit van de Denti di Pasubio voortgezet. De vijand heeft, zonder zich om zijn groote verliezen te bekommeren, 4 hevige aanvallen gedaan.

In de dichte gelederen der keizerlijke jagers heeft ons goed gericht vuur telkenmaale brede bressen geschoten. Na wisselende krijgskansen is de sterke stelling voor het grootste deel in onze handen, gebleven. Wij hebben, den vijand buitengewoon zware verliezen toegebracht en 107 gevangenen gemaakt, waaronder 10 officieren.

Op de rest van het front geschutgevechten, die het hevigst waren in de streek ten Oosten van Görz en op den Karst.

Vijandelijke vliegtuigen hebben getracht bij Tolmezo de brug over de But te bombarderen; hun poging is echter vruchteloos gebleven.

TELEGRAMMEN

Geneve, 19 Okt. — Uit Bukarest wordt gemeld dat verscheidene Oostenrijksche Donaamonitors Roemeensche batterijen langs den Donau aanvielen. De bemanning der monitors kon vier kanonnen bemachtigen, waarop de vaartuigen zich verwijderden.

Berlijn, 20 Okt. — Eene aanvraag voor een nieuw krediet voor 12 miljard mark zal morgen aan den Rijksdag worden voorgelegd.

Lugano, 20 Okt. — De Engelsche gezant bij den heiligen stoel heeft naar gemeld wordt, gisteren aan den Paus zijn terugroepingsbrief overhandigd.

Budapest, 20 Okt. — Een medewerker der Az Est meldt uit Madrid dat de Entente de haven van Mahon, op het Spaansche eiland Minorca, als steunpunt tegen de Deutsche duikboten verlangt.

(Minorca is een der Balaren eilanden ten oosten van Spanje. De haven Mahon is van belang daar zij tegenover de Fransche vlootsteunpunten Toulon en Biserte gelegen is. Red.)

Paris, 20 Okt. — De nieuwe kredietaanvraag is Maandag in de Fransche Kamer voorgelegd. Naar l'Echo de Paris meldt loopt de vraag over een bedrag van 11 miljard frank dat bestemd is om te dienen tot einde Januari 1917.

Den Haag, 20 Okt. — Ambtelijk wordt bericht dat de rust weer is hersteld in Rawas, en dat bij eenen aanval op de troepen die bij Paontona en Tambesi gestationneerd zijn zes rebellen geeneveld zijn.

Lugano, 18 Okt. — Naar gemeld wordt zou Lloyd George zich binnenkort naar Italië begeven om er met de regering te onderhandelen. Tot nog toe werd dit gerucht niet bevestigd.

New-York, 18 Okt. — Naar bericht wordt zou Engeland onderhandelen over het sluiten eener nieuwe leening van 250 miljoen dollar. De voorwaardten zouden dezelfde zijn als voor de leening van 250 miljoen dollar die in Oogst laatstleden werd afgesloten.

Lugano, 12 Okt. — Du Italiaansche pers die de gebeurtenissen op het Balkanschiereiland met bijzondere belangstelling volgt beweert uit goede bron te vernemen dat de Hertog van Connaught zich binnenkort met een bijzondere opdracht naar Roemenië zou begeven.

Den Haag, 20 Okt. — Op eene vraag in het Lagerhuis gesteld antwoordde Bonar Law dat de staf der Entente voor enkele dagen de toestand van Roemenië zorgvuldig had nagegaan. Er is uit het onderzoek gebleken dat de Roemenen zich op verscheidene plaatsen moeilijk kunnen staande houden.

Het is te verwachten dat de troepen der centralen daar nog versterkingen zullen aanvoeren. In de eerstvolgende dagen zullen waarschijnlijk de gevechten aan de bergpassen beslist worden. Russische versterkingen zijn in aantocht maar men weet nog niet op welk punt zij zullen worden aangewand.

Den Haag, 20 Okt. — Het lid der Tweede Kamer Ter Spill dat op het naambord van een Duitscher in Den Haag het woord "mof" had geschreven, is door de rechtbank veroordeeld tot 100 gulden boet of 5 dagen gevangenzitting.

Ter Zee

Frederikshaven, 20 Okt. — De Spaansche stoomer Eos heeft hier in den nacht 18 man der bemanning en 3 vrouwen van den stoomer Normandie binnengebracht. Het schip dat met ijzer en machinedeelen was geladen werd door eene duikboot aangehouden. De bemanning en de vaargasten moesten het schip verlaten. Het werd waarschijnlijk in den grond geboord.

Kristiania, 30 Okt. — De bemanning van den noorschen visscherstoomer Tonje die uit IJland is teruggekeerd verklaart dat in Lerwick waar het schip vrijwillig heenvoer ter doorzoeking, 30 Noorsche en Zweedsche visscherstoomers liggen met eene prijsmanschap aan boord. Eenige dier schepen wachten sinds veertien dagen tevergeefs op de toelating naar huis te varen.

Bern, 20 Okt. — Le Temps verneemt uit Marseille dat de stoomer "Ernst Simon" 24 koppen der bemanning van in den grond geboorde schepen heeft geland. Deze schepen zouden in de Middellandsche zee gezonken zijn en zouden zijn Crosshill (5002 ton), Elax (3980 ton) en Heintsfall.

Paris, 20 Okt. — Hoewel de Duitse duikboten voor het oogblik de Kanadeesche kusten schijnen verlaten te hebben ligt de heele scheepvaart nog stil daar men hunne terugkomst vreest. Tot hiertoe zijn te samen 24 schepen over hun tijd gemeld. Men hoopt dat een deel ervan er zich in onzijdige havens zal hebben geborgen.

Amsterdam, 20 Okt. — De stoomtrawlers "Jersey Rado," "Rever" het motorvisscherschip "Jenny Bullas," alsook de stoomvisschersboot "Magnus" zijn op verrassende wijze door duikboten in den grond geboord. De bemanningen zijn gered en in eene Engelsche haven geland.

Petersburg, 20 Okt. — Het blad Wesnik meldt dat 11 schepen die van Sobastopol en Odessa naar de Kaukasus kust varen over hun tijd zijn.

In de Zwarte zee zouden talrijke russische zeilschepen door duitse duikboten in den grond geboord zijn. De Russische torpedovernielers maken jacht op de duikboten.

New York, 18 Okt. — Telegrammen uit Washington brengen bijzonderheden over de niet gepubliceerde Duitse nota van de V. S. nopens het Lusitania geschil.

MANGELWERK van de "Nieuwe Gazet van Gent." 14

Het Geschenk van den Jager

DOOR

Vrouw COURTMAANS

GEBOREN BERCHMANS

De opmerkingen van Ida voorspelden de zuster niet veel goeds. Zij deden haar gevoelen, dat het leven in het woud onder de boomen veel aangename was. In hare verbeelding scheen de stad haar eene sombere massa huizen, waarover een zwart bewolkte hemel hing; maar in dien hemel tintelde een licht, eene enkele sterre. De ster van hare hoop, van haar geluk was Petrus, het licht van hare liefde, de glans van haar leven.

"Overal waar hij zich bevindt, moet het mij goed zijn," dacht zij, en zij schoof alle sombere gedachten uit hare ziel. "Waarom zou ik de stad vrezen, wanneer hij daar is om mij te beschermen?"

En toch, had het goede, eenvoudige buitenmeisje geweten wat haar in de stad verbeide! Had zij slechts geweten wat afkeer de moeder van haren bruidegom, een gewezen fabriekmeisje, voor haar gevoelde, en dat alleen omdat zij een buitenmeisje was, zij hadde gepoogd hare liefde op te offeren aan hare rust. Maar Petrus had haar, vermits zij een moeder toch in het Godshuis ging, niets van de stadsgesinde vrouw gezegd, dan dat zij in het oude-vrouwengesticht ging en haar schoon en volledig huisgezin aan haren Petrus liet. Neen, hij had niet gezegd, dat hij de toestemming voor zijn huwelijk op de knieën had

Het aanvaarden der nota zou vanwege de Amerikaansche regering eene erkenning zijn van het recht dat Duitschland had het schip in den grond te boren, als vergeldingsmaatregel tegen de Engelsche blokkade.

Eene schipbreuk op de Noordzee

De Nederlandsche driemastschoener "Pacific", kapitein Geumare, is op een reis van West-Hartlepool met een lading anthraciet naar Christiania bestemd, op zee door den storm zwaar beschadigd en met omgeworpen lading zinkend verlaten. De bemanning werd gered door den Nederlandschen stoomkerder "Anna Josina", schipper Albert van Pel, en te IJmuiden binnengebracht.

De schoener "Pacific", was in West-Hartlepool met steenkolen beladen voor Christiania en J. I. vrijdag naar zee vertrokken. Maandag morgen, ongeveer zes uur, kreeg het zeilschip zware stormzeeën over, waardoor alles op dek kort en klein geslagen werd en de lading werd emvergevoerd. De bemanning zag dat het schip reddeloos verloren was en hemisch het noodsignaal, dat gelukkig door de bemanning van den stoomkerder werd opgemerkt. Dadelijk gaf de schipper Van Pel opdracht om met volle kracht naar het noodlijdende schip te stoomen, doch een redding was door de zeer hooggaande zeeën niet gemakkeik.

De bemanning van het zeilschip was reeds in de boot gegaan, doch dit ging niet, omdat de boot klem zat wegens de zware slagzij van het schip. Door de kerder werd een lijnverbinding met den schoener tot stand gebracht, waaraan de boot, welke inmiddels was overboord gezet, verbonden werd en zoo met een dubbele bocht heen en weer gehaald kon worden. Allen namen in de boot plaats om naar den kerder overgehaald te worden. Tot des avonds bij het donker worden bleef men nog in de nabijheid van den schoener om af te wachten wat daarmede zou geschieden. Zienderoogen bleek dat het vaartuig verder wegzonk. De scheepspapieren alsmede een gedeelte der persoonlijke papieren konden worden gered.

Allerlei Tijdingen

Een tragi-komische geschiedenis. — Onlangs kwam een tragi-komische geschiedenis voor van een aap, die een vrouw in een woud bij Weenen zou hebben aangerand.

Een kantoorbiedende maakte met vrouw en kinderen in de laatste dagen van September een uitstapje naar Rodaun, bij Weenen. Tijdens de middagrust in een boschtentje kwam plotseling een aap, ter grootte van een poedel, op haar toegesrongen. De man weerde het dier met zijn stok af. Het wilde dier greep evenwel de vrouw van achter aan, en trok haar bij de haren. De vrouw liep, met den aap op den rug, om hulp schreiend voort.

Een voorbijgaande officier snelde toe en bevrijdde haar van het dier, dat andermaal de vrouw besprong. Nu ontstond er een formeele jacht op den aap, waaraan een heel gezelschap voorbijgangers en eenige honden deelnamen. Wegens dit onaangenaam voorval heeft de eigenares van den aap zich voor den stra rechter moeten verantwoorden terzake van onbevoegd in bezit houden van een wild dier.

De beschuldigde gaf voor eene wandeling te hebben gemaakt, gedurende dewelke zij door haar thuiszittende aap was gevolgd.

De vrouw van den kantoorbiedende schilderde de toedracht van het onaangenaam avontuur en geraakte door de bloote herinnering in dusdanige opwindung, dat zij plotseling begon te schreien. Zij verklaarde nog steeds van het voorval te lijden en voelde gaes en nacht den aap in haar hals zitten, zoodat zij zich wegees bevrose onder behandeling van een zeauwerts moest stellen.

De recuter veroordeelde de besctuldigde, die deze tragi-komische scene hartelijk betreurde, tot veertig kronen boete wegens het onbevoegd houden van een wild dier.

Uit Antwerpen.

Van onzen correspondent.

Antwerpen verliest wat van zijne zonderlinge aantrekkelijkheid... Heeft U al eens opgemerkt hoe het uitzicht van eene stad er bij wint als het avond wordt en donker? Bij dag is het licht te fel, te zonnig of te eenvormig geteemst door grauwe wolken. Bij zonnig weder is het beter en aangename buiten de groene omwalling; bij regenweer, als vandaag, zit men nog allerbest bij de kachel, met een goede pijp niet ver van de hand, een lezenswaardig boek op de knieën. Maar bij avondtijd, om 't even of het bij dag zonnig of van regenslag, bij avondtijd krijgt elke stad, van de kleinste tot de grootste; van de geringste tot de hoofdstad; van de nederigste tot de fierste, haar eigen uitzicht en hare zeer bijzondere aantrekkelijkheid.

moeten a/smeeken, en dat zijne moeder daarenboven gezegd had, dat zij het bezemmeisje nooit voor hare dochter zou aanzien.

De dagen hadden vleugelen. Nauwelijks waren zij verschenen, of zij waren voor de meisjes in arbeid voorbijgesnel. De bezemmakerij moest immers voortgaan; er moest veel genaaid, gewaschen en gestreken worden, vooral voor Regina: en dan, de toebereidselen voor de bruiloft! Men moest witten en schuren, krenten brood en taarten bakken, en meer andere dingen verrichten, die veel beslommering bijbrengen.

Zoo verscheen de dag der bruiloft. Vroeg in den morgen kwam Petrus aan. Noch Karel, noch Nelleken, die veertien dagen vroeger waren getrouwd, waren medegekomen: moeder De Bie had hun de reis afgeraden.

Die onverschilligheid van broeder en schoonzuster bedroefde Regina; doch zij liet hierover niets blijken, en ook Petrus sprak er geen woord over. Beide leden en zwegen. Lijden op den schoonen bruiloftsdag!

Wardje en Ida leden niet: hunne oogen gloeiden van liefde, hunne wangen bloeden van geluk; als twee schoone woudplanten, die hunne ranken zoo vast in elkander hadden gestrengeld, dat geen sterveling die kon onttrensen, stonden zij vast op den bodem des geluks.

Voor den middag, ja, zelfs tot na het noenmaal was de blijgeestige grootvader vrolijk; maar daarna werd zijne vreugde gestuit door de gedachte, dat de stond der scheiding nabij was. Om vier uren moest Regina zich verwijderen om met de diligencie naar de stad te kunnen vertrekken. De grijsaard moest zijn kind, gelijk hij zijne kleindochter noemde, nog eens alleen spreken; want hij, die haar tot vader en tevens tot moeder had verstrekt, had haar nog veel te zeggen.

De donkerte neemt zooveel weg van wat niet mag gezien worden, omdat het tot zelfs het meest elementaire van alle schoonheidsgevoel vervelend of storend aandoet en het licht, het door de menschen gemaakte licht, — gas en elektrisch licht! — past zoo wonderwel bij het ding, dat men stand noemt en is, evenals dat licht, voortbrengsel van 's menschen handen. Ik kende in Antwerpen, als slenteraar geen meer verrijnd genot dan bij avondtijd rond te kuieren, te gaan door verlichte straten, eenige medemenschen te zien komen, spreken, bewegen, handelen onder de klaarte van hooge booglampen, of gloeilampen en andere verlichtingsmiddelen.

Van dat genot heb ik thans moeten afstand doen. Onze straten zijn donker geworden, onze winkels gesloten, onze tramwagens gelijken akwariums als ze van binnen groen verlicht zijn, al de vensters zijn van grauwe papier of blauw lijnwaad voorzien omdat toch maar geene spierke licht meer zou schijnen in de donkere straat, waar eenige ver van elkander, alle dagen veranderende lantaarns wat wanhopige pogingen doen om met het omgevende duister te strijden.

In die donkere straten beweegt zich de Antwerpsche bevolking. De beweging is er niet minder om geworden. Ik onderga den indruk of de kinema-schouwburgen en den K. N. Schouwburg beter dan ooit bezocht worden. Maar wat wil u er aan doen. Voor mij heeft Antwerpen eene van hare aantrekkelijkheden verloren: ik heb heelemaal niets aan die schaduwen van mannen en vrouwen, van jongelieden en jonge meisjes, die u voorbijglijden en die men niet eens herkennen kan. Gister ontmoette ik mijn vriend, — neen, waarde lezer, eene tegenspraak is het niet — het was vlak onder een brandenden gaslantaarn — en hij zei me:

— Kurieus, hé, die donkerte! Stel u voor, maandag ben ik mijne ouders voorbijgegaan en zij mij, natuurlijk. En we hebben malkander niet herkend. Mijn broeder heeft zijn voet verzeerd toen hij van het gastrapd stapte.

— Uw broeder, ja, zei ik, nu ik wensch dat hij beter leeregegaan. Maar zeg mij eens, toen jij voorbij je ouders liep er je ouders naast je liepen in tegenovergestelde richting, heb je dan malkander niet... bevroed... Zoo iets als de stem van het bloed!

— Mijn vriend zag me wat verwonderd aan.

— Neen, antwoordde hij.

— Ik dank je, zei ik, dat is volkomen mijn idee. Dat bevroeden ontmoet men enkel in romans, van over ettelijke jaren. Weet je wel dat ik daárom, — om het bewijs van juistheid te geven aan mijn idee, — de donkerte, die iets van de charme van Antwerpen wegsteelt, nog beminnen zal.

— Dat is het aanpassingsvermogen, zei mijn vriend, Toen lachten wij beiden en in ons groeide al wat als liefde tot het donkere Antwerpen van thans.

G. R.

BUITENLAND

ROEMENIË

De korte berichten die men uit Roemenië ontvangt zijn zoo weinig zeggend dat het van belang is als men eens een bericht te lezen krijgt dat iets meer mededeelt over den toestand in dat land. Het persbureau van het Roemeensche ministerie van oorlog heeft onderstaande bekendmaking gezonden die over Stockholm de pers heeft bereikt.

Het Duitse offensief aan het Zevenbergsche front bereikte op eene lengte van verscheidene honderden kilometers de hevigheid en den omvang van het Duitsch-Poolsche offensief van 1915. De toestand van den strijd in Roemenië is voor het oogenblik niet te overzien.

Eerst binnen enkele dagen zullen wij kunnen uitmaken of de Duitschers hunne groot aangelegde plannen zullen kunnen uitvoeren of of zij eerder tot staan zullen komen. De toestand zal in elk geval volgens waarheid aan de bevolking worden bekend gemaakt zonder poging hem schooner te kleuren dan hij is. Maar wij verlaten ons op de grootheid der Roemeensche ziel.

Het brandpunt van den strijd is nu de Drielandshoek waar Hongarië, de Bukowina en Roemenië samenkomen, voornamelijk het gebied bij Kirlibaba en Dorna Watra in de woudkarpatten. De Duitschers willen hier de aansluiting tusschen de Roemeensche en Russische legers verbreken hetgeen de veldtocht zou beslissen.

Van dit punt breidt de strijd zich uit naar noord en zuiden. Het Roemeensche opperbevel besliste dat langs de spoorlijn Bukarest-Cernowitz tegenstand zou worden geboden. Daar het gebergte langs den Roemeenschen kant de verdediging zeer bemoeilijkt moet in het noorden een stuk Roemeenschen grond worden opgeofferd. De Russische legers brachten ons een ontlastingsoffensief in Wolhynie

De goede man, die aan geene der beide bruidegoms had gevraagd: "Wat brengt gij ten huwelijk?", die slechts op hunne werkzaamheid, op hunne krachtadigheid en deugd had gerekend om zijne kleindochters gelukkig te maken, wilde nochtans zijne Regina niet met ideale handen naar de stad laten vertrekken; en daarom wenkte hij haar, terwijl het gezelschap luidruchtig onder de boomen zat te lachen en te praten, in de kleine kamer, waar zijn koffer met de spaarpenningen stond.

"Regina, mijn kind," zegde hij, nadat hij de bruid vast aan zijne borst had gesloten, "Regina, ik wist niet dat de scheiding zoo zwaar zou vallen; en toch, kind, had ik uit de jongelingen der aarde niemand kunnen uitkiezen, die mij beter zou bevallen dan Petrus."

"Maar waarom weept gij dan?" zuchtte het meisje, ook in tranen losbrekend, "Ach! grootvader, indien ik geweten had u te bedroeven..."

"Gij bedriegt u in mijne gevoelens," stamelde de grijsaard, en streek zijne tranen weg. "Ik moest immers uwe toekomst verzekeren, want grootvader wordt oud. En zie, nu gij beiden getrouwd zijt, kan de goede God naar welbehagen over mijne dagen beschikken."

"Grootvader! lieve grootvader!" kreet Regina, en zij kon niet verder; want een tranenstroom verstikte hare stem.

De oude man had zijne aandoening overwonnen.

"Hoor, kind," zegde hij, "ik moet u waarschuwen tegen zaken, die gij wellicht in de stad ontmoeten zult. Er zijn weinige werkmansgezinnen in de stad, die geene schulden te betalen hebben; en ik twijfel er geenszins aan, of dit zal ook het geval zijn bij moeder De Bie. Indien dit zoo wezen moest, kind, wijt dat niet aan Petrus. Ik zal u geld bezorgen om te betalen, opdat gij van dien kant in

en in Bukowina, op het front van Luck tot aan de Karpatten.

Generaal Brussiloff wil de menschenmogelijke pogingen doen om tegen Kowel op te rukken en generaal Tscherbatoew tegen Halicz. Men hoopt op die wijze de vijand te verplichten uit Zevenbergen troepen weg te halen, waar de sterkte der vijandelijke legers op 16 divisies wordt geschat.

RUSLAND

Eenige Russische bladen hebben in de laatste dagen de aandacht gevestigd op den toestand van Siberië sedert het uitbreken van den oorlog. Vele dorpen die door de vlijt der kolonisten bloeiend waren geworden, heet het, zijn gedurende den oorlog zeer achteruit gegaan ten gevolge van het gebrek aan arbeidskrachten. Uit tal van Russische ambtelijke berichten is gebleken dat de Siberiërs zich in het Russische leger bijzonderlijk hebben onderscheiden, en hunne verliezen zijn dan ook zwaar.

De Russische bladen vrezen dat na den oorlog talrijke Siberische dorpen zeer zullen te lijden hebben door het menschengebrek. Door den mangal aan volwassen mannen wordt de inwijking van Chinezen zeer bevooroordeeld. Het is te vrezen dat na den oorlog het aantal inwijkelingen uit China nog aanzienlijk zal toenemen en dat daardoor de vooruitgang van Siberië die in de laatste tien jaren zoo verheugend was voor langen tijd zal gestuit worden.

BINNENLAND

Antwerpen

Antwerpen. — Het politiebureau der negende wijk. — Het politiebureau der negende wijk werd, wegens herstellingen aan het gebouw, van de Abdijstraat naar de Boshoevenstraat, 158, overgebracht. Dit is echter slechts tijdelijk.

Overreden. — Donderdagmorgen, omstreeks 12 uur, werd een oude vrouw in de Leopoldstraat door een tram overreden. Het slachtoffer geraakte onder het voorste deel van het rijtuig en werd vreeselijk verminkt.

Brabant

Brussel. — Geslepen kerel. — Een heerschap heeft zich gisteren bij M. D..., Thieffrystraat, aangeboden en deelde aan de meid mede, dat hij een zeer dierbare boodschap voor haar meester had. De meid leidde den bezoeker in de salon en liet hem een oogenblik alleen om haar meester te gaan verwittigen. Toen deze de salon binnentrad, was het heerschap verdwenen met een prachtig reguleur dat aan de muur hing.

Botsing. — De wagen van M. D..., handelaar in de Weidenstraat, is in botsing geraakt met een tram komende van de Rogierplaats. De wagen werd gedeeltelijk vernield; de tram beschadigd. Er zijn geen menschenongevallen.

Diefstal. — In den nacht van Woensdag hebben dieven in een pelswinkel der Sint-Jansstraat, voor verscheidene duizend frank waar gestolen.

Schaerbeek. — Hulp en voeding. — Het Komiteit van hulp en voeding, dat gevestigd was in de Ooststraat, is overgebracht naar de Gallaitstraat, n° 52, dicht bij de Ketzal Elizabeth. Dit Komiteit heeft een groote verbetering ingebracht in de verdeling van den 2° maaltijd aan de behoeftigen. Het maal werd uitgedeeld op de Ste-Mariemarkt, alle dagen van 1 1/2 uur tot 3 1/2 uur en de arme menschen moesten soms een uur wachten voor dat zij bediend werden. Men heeft nu besloten dat voortaan het 2° maal uitgedeeld zal worden in de kantijnen van elke buurt en volgens 't nummer.

Leuven. — De "Bescherden Hulp". — Deze inrichting heeft eene Vlaamsch-Fransche brochure uitgegeven over hare werkingen. Terloops spijkt zij de kwaadsprekers aan den schandpaal, die allerlei vertelsels wisten uit te kramen over den geldelijken steun dien zij verleent.

Zij is thans bezig aan het uitwerken van een programma voor spelen en feesten voor het wintergetij, tot onderstand der schamele armen.

Een veroordeelde verongelukt. — Een man die tot levenslang dwangarbeid veroordeeld was en in de keuke van het "groot gevang", zooals men dit hier heet, medehielp, is, verleden week, in den soepketel gestuikt. Hij stierf bijna onmiddellijk van de bekomen brandwonden.

De suikerverdeeling. — Eene nieuwe suikerverdeeling zal eerlang gedaan worden, tegen 600 gram per persoon en per maand, door de kruideniers van Leuven, Aarschot, Diest en Tienen.

In de andere gemeenten van ons arrondissement, zijn de burgemeesters verantwoordelijk voor de geregelde onderverdeling. De prijs zal per aanplakbrief bekend gemaakt worden.

rust zijt en uw huishouden kunt inrichten, gelijk gij nu van jongs af hebt gezien. En de oude man ontsloot den eenvoudigen ouderwetschen koffer, en haalde er vijftien stukken van twintig frank uit.

"Maar dat is eene al te groote som," sprak Regina.

"neen, neen, zooveel geld kan ik niet aannemen."

"Misschien komt gij nog te kort om alles te verspreken," zei de bezembinder, tegen wien de vader van Petrus die dikwijls had beklagd dat zijne vrouw schulden maakte. "Neem aan, kind, en zeg mij later hoe gij de zaken hebt bevonden. En nu moet ik u nog een geschenk doen. Ik behoudt den privilegebrief voor het bezemrijnsnijden, en gij krijgt den ring; die moet toch in de familie De Bie blijven, waartoe gij en Petrus behoort."

Regina weigerde, maar dat weigeren hielp niet; en toen zij de schoone, verouderlijke gedenkennis en de vijftien goudstukjes had weggeborgen, drukte hij de van aandoening blozende bruid nog eens aan den huggenden boezem en sprak:

"Regina, wanneer er u in de stad iets moest overkomen, gedenk steeds, dat hier in de kleine hut onder de boom een grootvader woont, wiens armen altoos openstaan om u te ontvangen."

En toen zegende de grijze Ambrosius, de gevoelloze grootvader, de bevende kleindochter, en bracht haar terug bij haren echtgenoot onder de boomen.

(Wordt voortgezet)

Henegouwen

Bergen. — *Klachten.* — Er heerscht groote ontevredenheid bij de han telars te Bergen, omdat het Hulpkomiteit der stad van zijn beschermelingen verboden heeft hunne boze elders uit te geven dan in de gemeentebestuurders.

— *Bij de huisvrouwen.* — Ontevredenheid heerscht ook onder de huisvrouwen wegens de slechte hoedanigheid van het brood.

Noirchain. — *Een huus afgebrand.* — Verleden nacht stak een misdadige hand het vuur aan de hoeve van Mr. Moulin, te Noirchain. Heel de inboedel brandde op. Het vee kon gered worden. De schade wordt op 100.000 frank geraamd.

Doornik. — *Ben brouwerij afgebrand.* — De belangrijke brouwerij Bara en Cie werd door brand volkomen in asch gelegd. Het vuur ontstond in de mouterij.

La Hestre. — *Vier huizen afgebrand.* — La Hestre was eertijds treurig vermaard om de talrijke branden. Geen nacht ging voorbij zonder dat een of ander huis afbrandde. Het ging zoover, dat geen enkele verzekeringsmaatschappij nog een verzekering in de gemeente wilde aangaan. Nu zijn weer vier huizen in asch gelegd. De oorzaak blijft onbekend.

Lessen. — *Postnieuws.* — Van heden af is het postverkeer met Duitschland voor de gemeente Lessen toegelaten.

Luxemburg

Postnieuws. — Van heden af zijn de gemeenten Vielsalm en Gouvy (provincie Luxemburg), tot het postverkeer met Duitschland toegelaten.

WEKELIJSCH NOVELLE

Jan Braecke

Hoe dikwijls ben ik toch voor dien man blijven staan en heb hem aangeproken, gezien en nagekeken als hij wegging; droomend en met een verwonderd onderzakingsteeken in mijn hoofd.

Als ik zijnen naam hoorde, of als hij mij onverwachts invalt, zijn beeld staat voor mij, blijft bij mij, overheerscht mijn gedachte en laat het niet los, en doet in mij een wonder gevoelen rijzen van ongemakkelijke nieuwsgierigheid voor die onbekende en ondoordringbare natuur.

Een wonderde man!

Zijn huis ook, of hoveken, maakt mij ongerust. Het staat op Wachteggen, hier tegen, met den zijgevel naar den steenweg, en gelijk al onze oudere huizen, met den vooren in 't zuiden, in de zonne. 't Voorhof is een soort van boomgaard; en alles staat, binnen hooge hagen, besloten, half toe, half open.

Het heeft goed voorkomen en aangenaam uitzicht voor eersten kijkenden oogslag. Het is beter gebouwd op hoogeren steen en met luchtiger vensters dan bij den gewonen mensch; maar toch voor die nader kijkt, schijnt alles wat verwaarloosd, wat vervallen. Men zou zeggen: een oppervlakkig verre verschoven onderhoud, dat uit den groeven luistert, omdat het moet zijn, maar zonder genegen zorge, zonder liefde. Hof en boomen en hagen en huis 't ligt al verlaten.

Ja, het huis ook, en meest van binnen, staat als verlaten. Burgerlijke stoelen en tafel en kamergerief zijn min boers, en kostelijker dan overal elders; maar niets blinkt er; alles is mat, en staat in wanorde.

Eene « miserie », en droefheid, een eenzame eenheid, eene onroerbaarheid en levenloosheid schijnt te willen binnen komen, en alles, vloer en muur en zolder en meubels met een waas van stof, — neen, min als stof, — een waas van ongenaaktheid te overdekken.

Een wonderde doening en huis, die, zonder dat men de reden weet ongemakkelijk maken en ongerust.

En hij, Jan Braecke...

Hij ook, hij is tweevoudig.

In hem ziet men in haar geheele die soort menscheit, die natuur, waarvan men bij vele menschen beginsels en deelen vindt.

Hij is gelijk een boom: een zware ronde kop; plat al boven; een dikke hals; een lijf gelijk een geschouderde elken tjok, rond. Hij staat op sterke beenen, die nachts, somtijds, gelijk twijfelen in den gang. Een groote, sterke man.

Maar zijne oogen zijn flets; zonder nette lijnen en zonder bepaalden vorm. Zij schijnen niets te bekijken, en kijken, grijsblauw, onzeker, zonder grond; en zonder vluchten, blijven zij als of 't ware weg. — Hij en heeft geen stemme ook, en 't is aardig om hooren hoe uit die breede ronde borst die flauwe stemme klinkt, vrouwelijk.

Hij is beraden, vast, doorwillig, en handelt dweersch voor hem, met zeker doel, in klaar gedacht, ter daad besloten. Zonder dien naam te hebben, heeft hij toch den naam van man te zijn die men vreezen zou. Iedereen spreekt met hem, leeft met hem, gemakkelijk en vriendelijk. Hij is « Jan »; hij en heeft geen vrienden en geen vijanden. Maar daar, in 't diepste van het achterdenken, onbewust, ligt een 'k weet niet wat, dat zou doen wantrouwen en achteruit gaan.

Dat is zijn algemeen wezen, het totaal van zijn wezen, de totum van den mensch.

Het ontleden en dagelijks tegenkomen is anders. Een kind doet hem uit den weg gaan. In dagelijksch verkeer begeeft hij voor alle man: en de eenvoudigste mensch die stille en recht spreekt zoo hij 't meent, die natuurlijk en zonder achterdenken voor hem kijkt, is hem meester.

Hij en is niemand als hij voor mij staat.

Bezie! Daar rijdt hij te peerde: recht, gesloten, vast, snel en schoon. In een vlucht is hij voorbij en verdwijnt ginder verre. Hij heeft mij gegroet met weke stem.

Schuwe peerden, ontembare peerden, zotte peerden is hij meester. Hij bedwingt ze; hij dempt ze: hij temt ze; lammeren! zoolang zij onder zijn hand zitten en tusschen zijne knieën.

De honden, de ergste, de kwaadste, doet hij kruipen. Hij haalt ze uit hun kot; hij grijpt ze bij den nekke, en leedt ze of draagt ze mede.

Jan! zijt gij niet benauwd? — Hij monkelt, koel, en nauwelijks merkbaar: — Och, neen ik.

En als hij in de kleine herberg, daarboven op den hoek, in eene of andere vergaring zijn pinte drinkt, hij spreekt mede, maar en heeft geen gedachte, en houdt niets staan, schijnt welgezind, maar is stille weerhouden, en antwoordt meestendeels: « Eh, ja zeker » — en « 't zal wel zoo zijn ». Hij speelt wat ze willen spelen; hij kaart of bolt, of gaat waar ze willen gaan.

Hij drinkt wat ze willen drinken. Daar en is hij niets noch niemand!

Geen cent en zou hij nemen die hem niet toebehoort. Geen cent zou hij houden uit gemiste rekening. Dat staat klaar bepaald in zijnen geest. Dat ligt va t en besloten in zijnen wille, onroerbaar: Recht! Elk het zijne: maar dat « elk het zijne », beziet en bepeist hij geheel anders als de gewone eerlijke man. — « Het zijne » blijft volstrekt buiten « stelen » of « nemen » of « hoorden » van 't gene anderman toebehoort of andersmans eigendom is, 't gene eigendom geworden is; — maar daarbuiten, « het zijne », dat is al wat hij in den handel winnen kan. 't is gelijk hoe. Hij liegt en bedriegt natuurlijk en eenvoudig. Dat is « commerce » en « ze en moeten maar kijken ». Tichels en pannen en bouwstoffen verkoopt hij, en bedriegt zoo veel hij kan, stille. Al wat er op 't land groeit zal hij u bezorgen, en zal wederom vervalschen en verwisselen, zoo verre hij kan, Koei en kalf en osse en peerd zal hij aan den man brengen, en vertellen en uitvinden en loochenen en verzekeren, zonder ooit op waarheid of eerlijkheid te peizen. Nooit ook zou hij op « onrecht » peizen of onrecht willen. Recht!

Anders handelen, met de zelfste winste, ware een genot te min en ware tegen zijn nature.

In de « commerce » komt leugen stille, welgezind en natuurlijk uit zijnen mond, vervalsching uit zijn hand, bedrog uit zijne handeling, uit zijn doen en laten; maar buiten de rechtvaardigheid zou hij niet willen.

Verder nog. Niemand zou begeeren... zou durven met hem in veete leven of in tweedracht. Een onbepaalde vreeze voor hetgeen en hij dan zou willen en durven en doen ligt verborgen in 't hert van al die hem kennen. Dat gevoelen is tot geen zeggende woorden overgegaan, zelfs tot geen oordeelende gepeizen; maar dat ligt toch diepe genoeg verborgen, in de menschen die met hem omgaan. Dat hangt in de lucht, in zijn lucht. Die van hem kwaad verdiend heeft, zou kwaad hebben, dweersch door al. 't Ware eene onuitroefbaar vendetta. — Tot waar zou dat gaan? — Zoo verre als oogen en gepeizen dragen. Er is geen « tot daar », geen grens, geen limitatio, tot... tendens.

En hij is goed en gemakkelijk, voldoende met alleman. Hij en neemt niets kwalijk, — niets! — hij en neemt nooit iets kwalijk. Hij is meegaande. Nooit, niemand, heeft hem kwaad gezien.

En toch leeft hij alleman dat vreemd gedacht en gevoelen jegens hem.

Hij is christelijk, en « kwijt zijne plichten, wel »; — hij gaat naar de kerk; toch niet veel; maar juist, en met vasten zekeren wille. Den Zondag gaat hij naar de misse, altijd, noch en zou daar willen te kort zijn. Naar andere kerkelijke plechtigheden, of naar sermoenen, gaat hij weinig; nooit waar zoetsprake te verwachten is. Waar de « bittere passie » gepredikt wordt, waar lijden en wee en ongeluk van God en Rechter en straffe en eeuwigheid besproken wordt of verbeeld staat, daar zal hij soms naartoe gaan en horken, stille en besloten, Hij houdt zijnen Paschen, den eenen of anderen wekedag, als er min volk is. Eer hij uit de kerk gaat leest hij een kruisgebed, met kort gehoekte armen, blijft daarna nog een stondeken knielen, peist wat, klinkt eens lang- en traagzaam rond, en gaat weg... zijn eigen leven in.

Zoo leeft hij; zoo is hij.

Hij woont daar in dat tamelijk schoon huis met zijne vrouwe. Hij en heeft geen kinderen.

Als zij samen zijn en alleen, klappen zij weinig, of niet; juist 't gene noodig is; maar leven volstrekt in geen onverschil.

Als er volk is, voor « de commerce », de vrouw springt bij, en spreekt meest, en keurt alle zeggen goed van Jan, en vermeerderd nog, en verzekert, en overklapt al eenen druppel schinken.

Als Jan weg is, — hij gaat veel uit, — zou zij soms, maar niet dikwijls, eenen achternomeen drinken.

Stille valt daarover.

En zij leeft voort.

Jan is een wonderlijke natuur.

Hugo VERRIEST.

Land- en Tuinbouw

Zorg voor de niet winterharde planten!

Het koude weder kondigt de in aantocht zijnde winter aan en verwittigt dat er voor de niet winterharde planten te zorgen is. Ziehier enige behandelingen:

Begonia: Zoohaast de bovenaardsche deelen flink door den vorst aangetast zijn, brengt men de plant binnen, men snijdt de stengeldeelen af, ontdekt de knol van de aarde en na een of twee dagen gedroogd te hebben, berge men hem op een droge, vorstvrije plaats waar hij gansch den winter rusten mag.

Pelargonium ook verkeerdelijk *Geranium* genoemd, die een andere plant is.

Indien men in tijds geen stekken genomen heeft of te weinig en men nog planten als moederplanten noodig heeft, dan kiese men eenige der mooiste planten uit, desnoods allen volgens behoefte, potte ze en snijdt de planten kort. Als men ze dan op eene klare, luchtige plaats brengt, ze vorstig maar niet te warm houdt en zeer matig begiet zal men in de lente korte kloke planten bekomen, die bij gebrek aan jonge, nog eens een jaar dienst kunnen doen.

Fuchsia kan men op dezelfde manier behandelen als pelargonium, maar zij is nochtans meer bestand tegen vochtigheid. De *Fuchsia gracilis* een verscheidenheid met tengere twijgen en die kleine, maar overvloedig bloemen geeft, mag 's winters buiten blijven, zelfs zonder bedekking.

Canna's worden van zoohaast de bladen zwart zijn (gevolg van vorst) even boven de grond afgesneden, de planten met aardkruit uitgedaan en de eene nevens de andere geplaatst op beschutte vorstvrije plaatsen. In de lente worden ze van den ouden grond ontdaan en met verschen grond ingepot.

Dahlia's, laat men ook zoo lang mogelijk buiten; van zoohaast ze door den vorst goed aangetast zijn, snijdt men de stengels ongeveer 20 cm. boven den grond af en late men de knollen, van de aarde ontdaan, in de zand drogen om ze dan in een droge en vorstvrije kelder te brengen.

De *Zomerbloeiende Gladiolus* kan men als dahlia's behandelen.

Niet alle natuurbekende planten kunnen binnengebracht worden; daarom zal men zij toevlucht nemen tot dekken; het goedkoopste dek materiaal is wel afgevallen bladeren. Stalmest natuurlijk is kostelijker maar ook veel beter daar het tezelfde tijd als voedsel dient voor de gedekte planten.

De rozen alhoewel bijna winterhard zullen een bedekking beloonen door beteren en schooner bloei; stamrozen zijn nochtans gevoeliger dan struikrozen. Als men dekt is het in 't bijzonder de plaats waar de verdeling of enting heeft plaats gehad die moet beschut worden.

Stuikrozen, worden aangehoofd met aarde, blad- of stalmest zoodanig dat de twijgen er tot 30 cm. onder zitten; men doet best, de aarde waarmede men beschutten wil van tusschen de struiken zelf te nemen en de zro gemaakte putten met stalmest aan te vullen; wanneer in 't voorjaar alles weer gelijk gebracht wordt zijn onze rozen dan ook flink bemest.

Stamrozen zijn wat moeilijker te beschutten, gewoonlijk pakken wij die in, in stroo of hooi, maar die strooppopen geven alles behalve een schoon uitzicht aan den tuin. Beter is het de stamrozen voorzichtig naar den grond te buigen en de kronen met aarde te bedekken; staan deze nu is het grasplein zoodat dit onmogelijk is dan legge men de neergebogen stammen met een haak vast en bedekke de kruin met bladeren.

De *Araucaria imbricata* vervriest soms in onze streken; kleine planten kan men zeer gemakkelijk dekken; men stelle er drie stokken rond welke boven de plant samen komen en overdekke het geheel met matten of ander dek materiaal, als de plant verscheidene meters hoog is wordt dit echter lastig werk.

Gynerium argenteum of pampas gras. Deze plant wordt geheel ingedoken bij middel van strooi; men brenge eene laag bladeren of stalmest er omheen. Wij moeten goed zorg dragen dat het stroo waarmede men inpakt, bovenaan goed toegebonden is en naar omlaag gebogen wordt, opdat er geen water indringt; bij open weder mag men de plant lucht geven.

Volksmanifest

nopens de vervlaamsching van de Hoogeschool van Gent

(Zevende Lijst der Ondertekenaars)

Ondertekenaars hebben kennis genomen van het Manifest van den Hoogeschoolbond. Zij zijn er van overtuigd dat geen enkel ernstig bezwaar van principieelen, nationalen of praktischen aard er zich tegen verzet de vervlaamsching, onder de huidige omstandigheden en in den vorm zooals zij thans wordt verwezenlijkt, als een bevredigende oplossing te beschouwen.

Zij zijn integendeel van oordeel, dat de heropening en de vervlaamsching van de Hoogeschool tot later uitstellen, nadeelig zou werken, zoo op de verstandelijke als op de economische toekomst van België in het algemeen en van Vlaanderen in het bijzonder. Om die redenen betuigen zij dan ook hun volkomen instemming met den genomen maatregel, hetgeen zij hieronder met hun eigen handteekening bevestigen.

Frans Van Cuyck, leeraar, Antwerpen; F. Loquet, handelaar, idem; Eugène Decock, tandarts, idem; Commarus Van Hoof, oudheidskundige, idem; Meij. Johanna Eilers, schoolbestuurster, Hove; H. De Cock, verzekeraar, Deurne; Huibr. d'Hollander, aggregaat-leeraar, Antwerpen; Paul Verbruggen, bediende, idem; Meij. Nora De Vreese, studente, Gent; Jan-Alfons Kwats, handelaar, Antwerpen.

Peeters, Jos., student, Antwerpen; Jef Peeters, kunstschilder, idem; Bern. Sweets, meester-schoenmaker, Merkssem; J. Van Roosbroeck, werktuigkundige, Antwerpen; Elisa Smeekens-De Vos, idem; Achille Pollet, student, idem; Jeanne Jacobs, zonder beroep, idem; Eugene Ceyskens, herbergier, Borgerhout.

Melanie Van den Wijngaert, zonder beroep, Antwerpen; L. Van de Moer, meester-schilder, idem; Jan Lunken, normaal-student, idem; Achiel Boeninx, onderwijzer, idem; Jules De Kinder, bureelbediende, idem; J. Charlier, klerk, idem; Leonie Picard, zonder beroep, idem; Albinus De Vos, zonder beroep, idem; Jules Lumbeek, student, idem; Jos. Van Eyndhoven, student, Wyneghem.

E. Van Crombruggen, bediende, Willebraek; P. Lauwers, schilder, idem; A. Willeman, handelaar, idem; Jan De Parmentier, dienstoverste, idem; J. De Vleeschouwer, bediende, idem; Th. Cools, idem, idem; Arthur Verheyen, horlogiemaker, Antwerpen; I. De Ketelaere, student, idem.

Fr. Fromont, boekhouder-rekenplichtige, Willebroeck; Edm. Lettani, bediende, idem; Frans Petry, bediende, idem; Goris Albert, student; Charles Verbiest, beampte, idem; Frans De Ridder, werkuisooverste, idem; Emiel De Ridder, teekenaar, idem; Styen Albert, student, Schooten.

Jan Reyniers, bakker, Willebroeck; Ernest Mertens, gemeentesecretaris, idem; Constant Broeckmeyer, metaal-draaier, idem; J. Willem-Selleslage, dienstoverste, idem; Jan-Frans de Clerck, onderbrigadier des tols, Antwerpen.

De duurte der Levensmiddelen

Den Haag, 18 Okt. — Daily Mail deelt mede dat in September de duurtetooname gemiddeld twee procent was, voor eieren en visch tien procent. De koopkracht van het pond is dus van 13 shillings 4 pence gedaald op 12 shillings. Volgens de Times is sedert het begin van den oorlog de prijs van de suiker met 166 %, die van den visch en de eieren met 100 % en die van meel met 66 % gestegen. Barnes van de arbeiderspartij verklaart voor het oogenblik geen debat te willen openen over de prijzen der levensmiddelen maar hij meent dat de regering de gemeentebesturen zou moeten toelaten winkels van levensmiddelen in te richten in stads gedeelten waar de kleinhandelaren te hooge prijzen vragen.

Den Haag, 12 Okt. — Morning Post meldt: verleden Zondag greep in Nottingham eene massavergadering der werklidenevereinigingen plaats waarop werd verklaard dat de prijzen der levensmiddelen niet zooals de regering beweert met 68 % maar in vele gevallen met 160 % gestegen zijn. De vergadering verlangde verder dat men zou overgaan tot onteigening en verdeling der levensmiddelen. Het nationale oorlogskomiteit der werklidenevereinigingen ondersteunt voor de voortzetting van den oorlog, verwijt het regeringskomiteit voor de levensmiddelenprijzen zwakheid en onbeslistheid en verlangt hoogste prijzen. Hill van het syndikaat der ketelmakers verklaarde dat de loonsverhogingen 30 % lager waren dan de verhoging der prijzen van de levensmiddelen. Daarbij werd het den scheepsbouwers mogelijk gemaakt en toegelaten, winsten van 70 % in het jaar te verwezenlijken.

Londen, 18 Okt. — Volgens de Times bericht heeft het Deensche uitvoerverbod van zaden in de Engelsche belanghebbende kringen opzien verwekt. De prijzen voor de landbouwzaden zijn sterk gestegen.

Hoogeschool te Gent

Openingszitting der Hoogeschool

De Hoogeschoolbond maakt bekend dat de kaarten voor de Openingszitting kunnen afgehaald worden bij de Leden van den Hoogeschoolbond te Gent.

Op den dag der opening zal een afgevaardigde van den Hoogeschoolbond van af 9 1/2 uur zetelen in de Oude Universiteit, aan den ingang der Lange Meire; de personen uit andere steden gelieven zich daar te wenden voor het bekomen hunner kaarten.

Programma van de Plechtige Heropening der Lessen, op Dinsdag 24 Oktober 1916, te 11 uur 's morgens:

1. Muziekuitvoering: *Merck toch hoe sterck* (16^e eeuw) A. Valerius
2. Rede van den Rector, prof. P. HOFFMANN. Onderwerp: *De sociale rol der Hoogescholen.*
3. Muziekuitvoering: *Serenade* Waelpuit.
4. Hoogeschoolbericht.
5. Muziekuitvoering: *Mijn Moederspraak* P. Benoit.
6. Toespraak door den Rector tot de Studenten.
7. Muziekuitvoering: a) *Wilhelmus van Nassouwe.* b) *De Vlaamsche Leeuw.*

Komiteit voor Huisvesting en Voeding van Hoogstudenten

De Hoogleeraren en Studenten kunnen hunne kaarten voor het vleeschrantsoen verkrijgen mits aan het Sekretariaat der Hoogeschool vóór Donderdag 26 dezer, op te geven waar zij in den loop der maand November wenschen te middag- en avondmalen.

STADSNIEUWS

De tentoonstelling van speelgoed. — De tentoonstelling van speelgoed dat eerstdaags te Gent geopend worden, door eene reeks van wedstrijden, waaraan alleen werklidenevereinigingen zullen kunnen deelnemen. De drie eerste geklasseerden in elk der wedstrijden zullen recht hebben op eene som gelds. Buiten deze prijzen kan het komiteit beloningen uitreiken volgens de verdiensten der deelnemers.

Wij noemen hier het voorwerp van eenigen der wedstrijden op: 1) mechanisch speelgoed voor kinderen, dat in beweging gebracht wordt zonder vuur, stoom of elektriciteit; 2) meubelen in hout, welke als speelgoed kunnen gebruikt worden; 3) speelgoed van papier of karton: theaters, panorama's, enz.; 4) model van goedkoop poppen; 5) een of ander speelgoed tegen lagen prijs, dat de kinderen gaarne hebben; 6) origineele popkostuumpjes.

Rechterlijke Kronijk

Assisenhof van Oost-Vlaanderen

De komende zitting van het Assisenhof zal in eerste reek slechts over twee gevallen loopen: 1) Maandag 23 Oktober en volgende dagen, zullen terechtstaan de genaamden De Mulder, Traen, Govaert, Verbruggen, Duquet, De Dycker en Van Laer, beschuldigd van diefstal onder bezwarende omstandigheden bedreven te Oosterzele in April 11. Vijfadvokaten, Mrs. Dauwe, Strome, Tollenaere, Maenhaut en Dubois, nemen elk aan de verdediging der beschuldigen deel.

Op vrijdag den 31 zal verschijnen de genaamde Richard. De Corte, voor diefstal en moord te Scheldewindeke, Mr. Raes zal hem verdedigen. Het is de heer Van der Moeren, substituut van den procureur-generaal, die in de twee zaken den zetel van het Openbaar Ministerie zal innemen.

Laatste Berichten

Aanslag op den Oostenrijkschen minister-president

Wenen, 21 Okt. — De ministerpresident Graaf Stürgkh is heden bij het middageten door Adler, uitgever van een dagblad alhier doodgeschoten geworden.

FRANSCH AMBTELIJK BERICHT.

Parijs, 21 Okt. — Geen enkele belangrijke gebeurtenis tijdens den nacht aan te stippen.

Volksonderwijs

Stads lagere Tuinbouwwavondschool, Guinardstraat. — Maandag 23 Okt., van 7 tot 8 uur: 4de les over Fruitboomteelt, door leeraar A. Collumbien. Toegang gansch vrij en kosteloos.

Zittingen en Vergaderingen

's Maandagsavonds, 5 tot 11 u., 't Hof van Vlaanderen, Wijngaardstraat, 18.
's Woensdagsavonds, 5 tot 11 u., Toekomststr., 49.

Feesten en Vermakelijkheden

Van Maandag 23 Oktober

Nederlandsche Schouwburg. — Om 8 uur, 2e opvoering van « De Gipten », voorafgegaan door « N° 66 », van Offenbach.

Nieuwe Cirkus. — Om 7 1/2 uur 's avonds, gewoon programma.

Carillon. — Om 7 1/2 u. 's avonds, kinema vertooning.

Pathé. — Om 7 1/2 uur 's avonds, kinema vertooning.

Oud Gend. — Van af 10 uur 's morgens bestendig Kinema Concert.

Modern. Statieplaats. — Van af 10 uur 's morgens Kinema Concert

Van Woensdag 25 Oktober

Schouwburg Pathé. — Om 8 1/2 uur 's avonds, symphonisch kunstconcert, leiding R. Guillemya.

TE KOOP

Groote hoeveelheid Kleuren

voor Likeurstokers en Sodafabrikanten aan zeer voordeelige prijzen

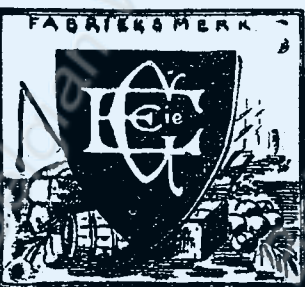
Agentschap « RECORD », Baudeloostraat, 19

Adolphe VAN DEN BREEN

SLACHTHUISLAAN, 17-18, GENT

— Emballeerpapier en Papierzakken —
in alle slachWitte Cassé en alle soorten van Perkament voor Winke-
liers, Vieschhouwers, Boterkoopmans, Vischkoopmans, enz.
Paraffine papier voor taalkerkers
BROUWERSPAPIERGeglacéerd- en zijdepapier in alle kleuren
Specialiteit van Etiquetten, Banden en Zakken voor
Suikerij, Koffie, Thee, Soda, Patattenbloem, Zeep-
poeder, enz. **ZAKKEN** voor Klakken, Hoeden,
Mediaten en Lingerie.**VOORDEELIGE PRIJZEN**Men gelast zich ook met het drukken der Firma's op
de Papieren en de Zakken**HUIS BESTAANDE SEDERT 30 JAREN** 503**Parquetteries**NAAMLooZE
VENNOOTSCHAP**Bruxelloises**

WERKHUIZEN

NIJVERHEIDSKAAL
BRUSSELBureel voor het Vlaamsche Land :
WOLFSTRAAT, 14, GENTGezonde en Vochtwerende Parketvloeren
aangenomen door het Staatsbestuur**GEBREVETEERDE STELSLS**Aannemingen van parketwerken
IN ALLE STELSLSnaar teekeningen uitgevoerd in
— **ALLERHANDE HOUTSOORTEN** —**SPOEDIGE BEDIENTING** 9**Aan de Eigenaars !!****KAPITALEN**Voorlaan zullen van af 1000 tot 100.000 frank en meer seffens
geleent worden op Landen, Gronden en Huizen, in België
gelegen (Hypotheeken 4 1/2 à 5 %). Alsook voor het bouwen
en koopen van eigendommen en het aflossen van oude
leeningen. Groot gemak van terugbetalingen. Men koopt Lan-
den, Huizen, plaatst geld voor derde personen, gelast zich
met verveffen van erfenissen en verkopeningen. Geene kosten
op voorhand. Voor verdere inlichtingen zich te wenden van
9 tot 12 uren tot den heer**MINNAERT, IJskelderstraat, 19 (Rabat-tram 1) Gent** 505**60 % besparing** op de Electri-
citeit door het gebruik der nieuwe draad-
lamp**Osram**Buitengewoon zacht en wit licht. Kan zon-
der bezwaar overal aangewend worden. (36)**'t SCHILD**
OORLOGSKOFFIE in pakjes 1/4 kgr.Een lekkere, verkwikkende kop
koffie kost slechts 1 1/2 centiem ! 12**Witte Amandel Zeep**
en brikken Toiletzeep**AMERIKAANSCH PETROOL** wegende 800 tot 805
aan voordeelige prijzen te bekomen bij**A. DESAUNOIS, Antwerpschesteenweg, 102**
St-Amansberg

Handel in 't GROOT en in 't KLEIN 507

CIGARETTEN**TCHAM KERTEN**
ARAKS

DE FIJNSTE — DE GEURIGSTE

Overal verkrijgbaar in de grootste magazijnen 38

BESTE
WAREN**LAAGSTE**
PRIJZEN**Levensmiddelen**

uitsluitend in 't groot

Ed. GOOSSENS & Cie
BAUDELOOSTRAAT, 17
GENT

(Achter 't standbeeld van Van Artevelde)

— **HUISHOUDELIJKE** —
VERBRUIKARTIKELN 10***DRUKKERIJ-BOEKBINDERIJ****“MERCURIUS”****Minnemeerschplaats, 6, GENT****Uitvoering van alle drukwerk****Zwart- en Kleurdruk — Driekleurendruk**
Fakturen en Spijskaarten — Adreskaarten
Trouw- en Rouwbrieven — Dagbladen
Tijdschriften — Boekwerken — Brochuren**Bijzonderheid van Plakbrieven in allen aard****Matige prijzen - Verzorgd werk**
Spoedige bedieningTeekenaars zijn aan het huis gehecht, voor het uitvoeren van
alle teekeningen : fabriekmerk, ex-libris, plakaten, enz., enz.**HUIS CHERVET**

13 — KALANDERPLAATS — 13

GENT

PELTERIJEN**Bijzonderheid van Ottermantels en Astrakan pelsvoering**
:: Groote keus van Opposum-Schungs en andere vellen ::**HERSTELLINGEN EN VERANDERINGEN AAN DE MATIGSTE PRIJZEN** 501Bij gebrek aan GAS, ELEKTRICITEIT of
PETROOL is het voordeeligst branden**BENZOL**Geeft zacht wit licht en brandt zonder reuk
VOLSTREKT GEEN GEVAAR 7**Hof- en Landbouwers,****Gebruikt altijd en**
:: voor alle teelt ::**Fosfaat Bernard****de zuiverste en voordeeligste**
van alle fosfaat-meststoffen 37**GOED VOOR EEN KILO****SULTANE ZEEP****ONSCHADELIJK SCHUIMEND****GRATIS BON PRIME GRATIS**Met dezen bon kost onze SULTANE ZEEP
1,50 fr. de kilp, zonder bon 2,00 fr.**Opgelet !** Serpentstraat, 8-10
Brabantdam, 21
Elisabethgracht, 70
Salvatorstraat, 119 **Opgelet !**Ieder koper van 1 kilo SULTANE ZEEP
met dezen Bon heeft recht aan een nummer,
15 schoone premies zullen tusschen de koop-
pers gratis verlot worden. 508**Toiletzeepen****MAUBERT EN****LONDON**—: **Verkoop uitsluitend in 't groot** :—
Baudelooststraat, 17, GENT 14**Opgepast voor bedrog van waterzeep !!**Winkeliers, Voortverkoopers, Voedingskomiteeten,
Kloosters wendt u rechtstreeksch voor uwe aan-
koop tot **Echte Hollandse Triomfzeep**. U
koopt daar in vertrouwen. Komt rechtstreeks naar
het eenig depot van geheel Vlaanderen. U koopt
daar uw zeep aan 1.75 de k^o.**Borluutstraat, 23 — COSTER — Gent**
Wij zorgen voor de verzendingen naar den buiten. —
Open van 's morgens 8 tot 's avonds 7 u. 504**RHUM EN COGNAC**Extrakten voor het vervaardigen van Rhum en
Cognac. Te verkrijgen in 't klein en in 't groot.♦♦ **Stalen worden op aanvraag verstrekt** ♦♦**45, GUSTAAF CALLIERLAAN, 45 — GENT****FOURRUREN****VERSTRAETE-DE SCHRIJVER****St-Salvatorstraat, 105, Gent****Herstellingen — o — Transformatien** 32**Kleine aankondigingen****VERLOREN**Een gouden armbandje
met horloge tussch. Annon-
ciadestraat, Zuidstatie en
Baudelooststraat. Goede be-
looning aan terugbrenger.
Y. V., 19, Baudeloost. (51)**VRAAG****GOEDE REIZIGERS**worden gevraagd om de
likeurstokers en Sodafabri-
kanten te bezoeken. Vaste
gagé en commissieloon.
Adres vragen : 19, Baudeloost-
straat. (50)Men vraagt **DEFTIGE**
Heeren in pensioen. Zeer
goede burgerskeuken, met
ofzonder ontbijt. Zeer voor-
deelige prijzen. (tegen de
Zuidstatie). Schr. of adres
vragen Agentschap Record,
Baudeloost., 19, Gent. (46)VRAAGT aan uwen winke-
lier de Oorlogskoffie
“**HET SCHILD**”
Lekker - Geurig - Goedkoop
Gezond. (28)**Men verlangt te KOOPEN****SCHRIJFMACHIEN**
(zichtbaar schrift) liefst Un-
derwood, Remington, Smith
of Yost, **Duplicator**
Roneo, alles in goeden
staat. Zich te bevragen
V.D.B. Agentschap Record,
Baudeloost., 19, Gent. (48)Men verlangt te **HUREN**
per occasie
Twee ledige kamers
kunnende dienen voor bu-
reelen. Liefst platvloers of
1^e verdiep (buurt Vrijd g-
markt). Schr. Agentschap
Record, Baudeloost., 19,
Gent. (47)**TE HUREN**
BURGERSHUIS, Wolf-
straat, 15. Voordeelige voor-
waarden. Zich te bevragen
Wolstraat, 14, Gent. (27)**AANBOD****ZAAL BESCHIKBAAR**
voor FEESTEN, VERGA-
DERINGEN, enz. Konink-
lijke Tapperij, Kammenstr.
Gent. (24)**LUCIFERS!**Uitsluitend
in 't groot**LUCIFERS !!**Uitsluitend
in 't groot**LUCIFERS !!!****20 en 23,50 fr. per kist****Hollandsche In- en Uitvoerhandel**
17, GARENMARKT, 17, GENT**Huis van vertrouwen** (55) **Huis van vertrouwen**Hoe doen wij onze
Verzendingen aan onze
Krijgsgevangenen

?

Door bemiddeling van

“Volksopeuring”

54

JeneververbeteraarDeze verbeteraar geeft
aan den jenever van
lagen graad den uit-
stekenden aroma en
fijnen smaak terug
van den echten graa-
nenever die hij bij
het versnijden verloren
heeft.**Schrijven : H.V. Agentschap RECORD**
Baudelooststraat, 19, Gent 42**CONFITUUR**

van Braine-le-Comte

Bruine & ZEEP
Stukken**KAARSEN** Gouda en Apollo**Kortrijkschen steenweg, 293, GENT** 2